

ساند

استودیو طراحی گرافیک
GRAPHIC DESIGN STUDIO

www.sandesign.ir | info@sandesign.ir

دورنگار: ۲۲۹۰۵۲۲۴

خط ویژه: ۲۲۹۰۵۲۲۵

پوسترهای داس و چکش

پریسا قادری، ترجمه مقدمه کتاب پوسترهای ویتنام ۱۳۹۰/۰۴/۱۴

پوسترهای ویتنام نشان‌دهنده اراده و انعطاف مردمی است که دو ابرقدرت، فرانسه 1946-1954 و آمریکا 1964-1975 را شکست دادند و از نظر گرافیکی به خوبی گویای تاثیر سبک پوسترهای سیاسی شوروی و جمهوری چین است. پوسترهای ویتنامی سرخ و طلایی سال 1945 نشانه اعتراض ویتنامی‌ها در تاپستان همان سال برای استقلال از فرمانروایی فرانسه بود.

بیشتر شعار پوسترها مثل " ویتنام برای ویتنامی‌ها"، " مردم را حفظ کنید" و " گرسنگی را از بین ببرید" بود که اشاره داشت به قحطی که در سال 1944 جان میلیون‌ها ویتنامی را گرفت. در همان تابستان جنگ جهانی دوم هم به پایان رسید و نیروهای مغلوب ژاپنی ویتنام را ترک کردند. انقلاب ویتنامی‌ها برای استقلال در آگوست 1945 در میدان Bah Din شهر Hanoi شکل گرفت که خیابان پوشیده از پرچم‌های سرخ و طلایی بود و همین سمبل هنر پوستر ویتنامی‌ها شد.

اما جنگ علیه فرانسه در 1946 تا 1954 باعث شد که استقلال ویتنامی‌ها بیشتر از یک سال طول نکشد Ho Chi Minh ،. یکی از طراحان ویتنامی، هانوی در اشغال فرانسه را ترک کرد و به جنگ‌های شمالی رفت. کالج هنرهای زیبا ی هانوی درهای خود را بست، در نتیجه استادان و پوسترهای ویتنام نشان‌دهنده اراده و انعطاف مردمی است که دو ابرقدرت، فرانسه 1946-1954 و آمریکا 1964-1975 را شکست دادند و از نظر گرافیکی به خوبی گویای تاثیر سبک پوسترهای سیاسی شوروی و جمهوری چین است.

پوسترهای ویتنامی سرخ و طلایی سال 1945 نشانه اعتراض ویتنامی‌ها در تاپستان همان سال برای استقلال از فرمانروایی فرانسه بود.

بیشتر شعار پوسترها مثل " ویتنام برای ویتنامی‌ها"، " مردم را حفظ کنید" و " گرسنگی را از بین ببرید" بود که اشاره داشت به قحطی که در سال 1944 جان میلیون‌ها ویتنامی را گرفت. در همان تابستان جنگ جهانی دوم هم به پایان رسید و نیروهای مغلوب ژاپنی ویتنام را ترک کردند. انقلاب ویتنامی‌ها برای استقلال در آگوست 1945 در میدان Bah Din شهر Hanoi شکل گرفت که خیابان پوشیده از پرچم‌های سرخ و طلایی بود و همین سمبل هنر پوستر ویتنامی‌ها شد.

اما جنگ علیه فرانسه در 1946 تا 1954 باعث شد که استقلال ویتنامی‌ها بیشتر از یک سال طول نکشد Ho Chi Minh ،. یکی از طراحان ویتنامی، هانوی در اشغال فرانسه را ترک کرد و به جنگ‌های شمالی رفت. کالج هنرهای زیبا ی هانوی درهای خود را بست، در نتیجه استادان و دانشجویان به دنبال هوچی مین به نقطه مرزی رفتند. این گروه هنرمندان که نام خود را هنرمندان مقاومت گذاشته بودند، ورکشاپ برگزار می‌کردند و به سربازان تکنیک‌های طراحی کلاسیک، گرافیک انقلابی، تصویرسازی روزنامه و طراحی پوستر یاد می‌دادند.

در همین زمان کمپین‌های تبلیغاتی سیاسی بیرون آمد که هدفش آگاه کردن مردم و ترساندن فرانسوی‌ها برای ترک ویتنام بود. تصاویر پوسترها و پیام‌شان ساده و مستقیم بود و هدفش ارتباط با بیشترین طیف مخاطب بود. این پوسترها دو رویکرد داشتند: استقلال و آزادی و اراده برای پیروزی.

همچنین این هنرمندان با اصول و تکنیک زیبایی شناسی نقاشی غربی که از فرانسوی‌ها یاد گرفتند، آشنا شدند و شاعرانگی فرانسوی را که لطافت رنگ روغن و نقاشی روی ابریشم بود، به هنر پوستر وارد کردند. کارتون، کاریکاتور، و طراحی‌های خطی یکی دیگر از عناصر محبوب در پوسترها بودند.

بیشتر این هنرمندان طراحی‌های هجو و کنایه آمیز ضد استعماری در دهه 20 و 30 داشتند. و مهاجمین خارجی مثل چینی‌ها و هیپوکریت‌ها و همچنین ضد اخلاقیات و فساد افراد دولتی را مسخره می‌کرد.

کاریکاتورها در طول جنگ‌های آمریکا و فرانسه در طراحی پوستر محبوب ماند. حتی فرانسوی‌ها توسط پوسترهایی که Viet Minh شبانه در محوطه ای که با سیم خاردار احاطه شده بود، نصب کرده بود، آگاه شده و ترسیده بودند. از فرانسوی‌ها خواسته شده بود با شعارهایی مثل " بروید به خانواده هایتان بیونیدید"، " برای دلیلی که برای شما نیست نجنیدید" یا " از مرگ بیهوده دوری کنید" جنگ را تمام کنند. حتی یک پوستر 10 متری توسط Mai Van Hien طراحی شد و در تپه ای که مشرف به نیروهای فرانسوی بود آویزان شد که تصویر یک سرباز فرانسوی را نشان می‌داد که در کنار یک علامت سوال بزرگ در حال مرگ بود. بیشتر پوسترها با دست و به شیوه چاپ و حکاکی روی چوب که تکنیک سنتی چاپ در ویتنام بود طراحی می‌شد. خطوط طراحی ضخیم، مشخصه کار با چاپ چوب است که به پوسترها قدرت و اصالت ویتنامی می‌دهد.

رنگ‌های به کار رفته به یک، دو یا سه نوع محدود بود. ترکیبات رنگی سیاه روی قرمز، سیاه و قرمز روی سیاه، طلایی و قرمز محبوب ترین‌ها بودند.

در مناطق خطرناک پوسترها در ابعاد کوچک یا به شکل جزوه چاپ می‌شد، اما در مناطق امن‌تر پوسترها در ابعاد بزرگ 120 در 80 سانتیمتر و تا سه رنگ با دست چاپ می‌شد.

بعضی هنرمندان تصمیم گرفتند که با گواش و روغن کرچک کار کنند، اما چون زمان خشک شدنش طولانی بود، از این روند منصرف شدند.

نقاشی دیواری و گرافیتی هم روش محبوب دیگری در ویتنام بود که توسط یک سرباز 15 ساله انجام می‌شد. بدین صورت که پوسترها را به صورت بزرگ روی دیوارهای خراب و ریخته مدارس و خانه‌ها که به سمت فرانسوی‌ها مشرف بود طراحی می‌کرد. بعد از جنگ پوسترها با مضمون اجتماعی و واقعی هنر اصلی ویتنامی‌ها به حساب می‌آید. در این زمان به کمک تکنولوژی جدید تولید انبوه پوسترها در چند رنگ امکان پذیر می‌شود. هر چند روش‌های قدیمی همچنان مورد استفاده بود، اما برای پوسترهای سیاسی از آنها استفاده نمی‌کردند.

کمپین‌های سیاسی به دو دسته مثبت و منفی تقسیم می‌شد. کمپین منفی مانند اصلاح ارضی سال 1950 که زمین‌داران را در طرح‌ها و پوسترها مسخره کرد و قبل از اینکه لغو شود باعث مرگ هزاران نفر شد. هدف کمپین مثبت بیشتر سازندگی و ساخت دوباره کشور بعد از جنگ ویران کننده بود. موضوعاتی مانند گسترش تولیدات صنعتی و کشاورزی و همکاری بین کارگران، سربازها و روستایی‌ها غالب پوسترها را در برمی‌گرفت. همچنین هنر مردمی ویتنام به شکل پوستر معرفی شد. در فاصله دو جنگ جهانی صاحبان قدرت هنر مردمی را تشویق می‌کردند که جای هنر بورژوازی فرانسوی "هنر برای هنر" را بگیرد. هنرمندان یک ماه به صورت اجباری به برنامه‌ای می‌رفتند که باید از مردم سنت‌ها و داستان‌هایشان را یاد می‌گرفتند و حتی به معادن زغال سنگ نیز می‌رفتند. این حرکت باعث شد خیلی از هنرمندان از تصاویر مردم در روستاها در آثارشان الهام بگیرند. آنها در پوسترها حیوانات مقدس، جشن‌ها و قصه‌های مردمی را تصویر می‌کردند که سمبلی از خوشحالی، موفقیت و کامیابی است و منعکس کننده عقاید سنتی آنها مثل ایمنی در برابر بیماری و اتفاقات، موفقیت در محصول و خانواده پر جمعیت و احترام برای خدایان و قهرمانان بود.

در زمان جنگ آمریکا 1964 تا 1975 هنرمندان به مناطق بمباران شده در شمال فرستاده می‌شدند و زمانی که بازمی‌گشتند از وقایع طراحی می‌کردند که مرکز پوسترهای سیاسی، از بین این طراحی‌ها تصمیم می‌گرفت که کدام طرح به شکل پوستر اجرا شود.

هنرمندان کارهایی مانند رفتن به جنگل و شروع کردن چاپ روزنامه و پوستر را که در زمان جنگ با فرانسه می‌کردند، در زمان جنگ با آمریکا هم ادامه دادند. در این میان پوسترهای منفی روشی برای ترساندن سربازان آمریکایی و زیردستانشان بود. در پوسترهای ویتنام از تصاویر زنان هم استفاده می‌شد. زیرا زنان سمبل زندگی و بی‌گناهی بودند. زنان با موهای بلند که سمبل جوانی بود تصویر می‌شدند. نمونه بارز پوستر است که زنی که در یک دست تفنگ و در دست دیگرش کودکی در آغوش دارد.

امروزه پوسترهای دولتی در همه شهرها، شهرهای کوچک و حتی روستاهای ویتنام دیده می‌شود. طراحی و محتوای این پوسترها هنوز بسیار تحت تاثیر حکومت است و به دلیل سانسوری که وجود دارد، موضوع‌های آنها بیشتر راجع به سواد، تنظیم خانواده و پرداخت مالیات است.

با این حال ویتنام یکی از معدود کشورهای است که هنوز علامت داس و چکش کمونیستی در پوسترهایش استفاده می‌شود. ویتنام در حال تغییر و رشد سریع است. در ویتنام جدید پوسترهای غیردولتی از اشکال جدید هنر مثل ویدئو و چیدمان بهره می‌برد. با این همه بازگشت به شیوه سوسیالیستی (اجتماعی) هنوز در میان برخی طراحان معاصر رایج است. دانشجویان به دنبال هوچی‌مینی به نقطه مرزی رفتند. این گروه هنرمندان که نام خود را هنرمندان مقاومت گذاشته بودند، ورکشاپ برگزار می‌کردند و به سربازان تکنیک‌های طراحی کلاسیک، گرافیک انقلابی، تصویرسازی روزنامه و طراحی پوستر یاد می‌دادند. در همین زمان کمپین‌های تبلیغاتی سیاسی بیرون آمد که هدفش آگاه کردن مردم و ترساندن فرانسوی‌ها برای ترک ویتنام بود. تصاویر پوسترها و پیام‌شان ساده و مستقیم بود و هدفش ارتباط با بیشترین طیف مخاطب بود. این پوسترها دو رویکرد داشتند: استقلال و آزادی و اراده برای پیروزی.

همچنین این هنرمندان با اصول و تکنیک زیبایی‌شناسی نقاشی غربی که از فرانسوی‌ها یاد گرفتند، آشنا شدند و شاعرانگی فرانسوی را که لطافت رنگ روغن و نقاشی روی ابریشم بود، به هنر پوستر وارد کردند. کارتون، کاریکاتور، و طراحی‌های خطی یکی دیگر از عناصر محبوب در پوسترها بودند.

بیشتر این هنرمندان طراحی‌های هجو و کنایه آمیز ضد استعماری در دهه 20 و 30 داشتند. و مهاجمین خارجی مثل چینی‌ها و هیپوکریت‌ها و همچنین ضد اخلاقیات و فساد افراد دولتی را مسخره می‌کرد.

کاریکاتورها در طول جنگ‌های آمریکا و فرانسه در طراحی پوستر محبوب ماند. حتی فرانسوی‌ها توسط پوسترهایی که که Viet Minh شبانه در محوطه‌ای که با سیم خاردار احاطه شده بود، نصب کرده بود، آگاه شده و ترسیده بودند. از فرانسویها خواسته شده بود با شعارهایی مثل " بروید به خانواده‌هایتان بیونید"، " برای دلیلی که برای شما نیست ن جنگید" یا " از مرگ بیهوده دوری کنید" جنگ را تمام کنند. حتی یک پوستر 10 متری توسط Mai Van Hien طراحی شد و در تپه‌ای که مشرف به نیروهای فرانسوی بود آویزان شد که تصویر یک سرباز فرانسوی را نشان می‌داد که در کنار یک علامت سوال بزرگ در حال مرگ بود. بیشتر پوسترها با دست و به شیوه چاپ و حکاکی روی چوب که تکنیک سنتی چاپ در ویتنام بود طراحی می‌شد. خطوط طراحی ضخیم، مشخصه کار با چاپ چوب است که به پوسترها قدرت و اصالت ویتنامی می‌دهد.

رنگ های به کار رفته به یک، دو یا سه نوع محدود بود. ترکیبات رنگی سیاه روی قرمز، سیاه و قرمز روی سیاه، طلایی و قرمز محبوب ترین ها بودند.

در مناطق خطرناک پوسترها در ابعاد کوچک یا به شکل جزوه چاپ می شد، اما در مناطق امن تر پوسترها در ابعاد بزرگ 120 در 80 سانتیمتر و تا سه رنگ با دست چاپ می شد.

بعضی هنرمندان تصمیم گرفتند که با گواش و روغن کرچک کار کنند، اما چون زمان خشک شدنش طولانی بود، از این روند منصرف شدند.

نقاشی دیواری و گرافیتی هم روش محبوب دیگری در ویتنام بود که توسط یک سرباز 15 ساله انجام می شد. بدین صورت که پوسترها را به صورت بزرگ روی دیوارهای خراب و ریخته مدارس و خانه ها که به سمت فرانسوی ها مشرف بود طراحی می کرد. بعد از جنگ پوسترها با مضمون اجتماعی و واقعی هنر اصلی ویتنامی ها به حساب می آید. در این زمان به کمک تکنولوژی جدید تولید انبوه پوسترها در چند رنگ امکان پذیر می شود. هر چند روش های قدیمی همچنان مورد استفاده بود، اما برای پوسترهای سیاسی از آنها استفاده نمی کردند.

کمپین های سیاسی به دو دسته مثبت و منفی تقسیم می شد. کمپین منفی مانند کمپین اصلاح ارضی سال 1950 که زمین داران را در طرح ها و پوسترها مسخره کرد و قبل از اینکه لغو شود باعث مرگ هزاران نفر شد.

هدف کمپین مثبت بیشتر سازندگی و ساخت دوباره کشور بعد از جنگ ویران کننده بود. موضوعاتی مانند گسترش تولیدات صنعتی و کشاورزی و همکاری بین کارگران، سربازها و روستایی ها غالب پوسترها را در برمی گرفت.

همچنین هنر مردمی ویتنام به شکل پوستر معرفی شد. در فاصله دو جنگ جهانی صاحبان قدرت هنر مردمی را تشویق می کردند که جای هنر بورژوازی فرانسوی " هنر برای هنر" را بگیرد. هنرمندان یک ماه به صورت اجباری به برنامه ای می رفتند که باید از مردم سنت ها و داستان هایشان را یاد می گرفتند و حتی به معادن زغال سنگ نیز می رفتند. این حرکت باعث شد خیلی از هنرمندان از تصاویر مردم در روستاها در آثارشان الهام بگیرند.

آنها در پوسترها حیوانات مقدس، جشن ها و قصه های مردمی را تصویر می کردند که سمبلی از خوشحالی، موفقیت و کامیابی است و منعکس کننده عقاید سنتی آنها مثل ایمنی در برابر بیماری و اتفاقات، موفقیت در محصول و خانواده پر جمعیت و احترام برای خدایان و قهرمانان بود.

در زمان جنگ آمریکا 1964 تا 1975 هنرمندان به مناطق بیمارانه شده در شمال فرستاده می شدند و زمانی که بازمی گشتند از وقایع طراحی می کردند که مرکز پوسترهای سیاسی، از بین این طراحی ها تصمیم می گرفت که کدام طرح به شکل پوستر اجرا شود.

هنرمندان کارهایی مانند رفتن به جنگل و شروع کردن چاپ روزنامه و پوستر را که در زمان جنگ با فرانسه می کردند، در زمان جنگ با آمریکا هم ادامه دادند. در این میان پوسترهای منفی روشی برای ترساندن سربازان آمریکایی و زیردستانشان بود. در پوسترهای ویتنام از تصاویر زنان هم استفاده می شد. زیرا زنان سمبل زندگی و بی گناهی بودند. زنان با موهای بلند که سمبل جوانی بود تصویر می شدند. نمونه بارز پوستری است که زنی که در یک دست تفنگ و در دست دیگرش کودکی در آغوش دارد.

امروزه پوسترهای دولتی در همه شهرها، شهرهای کوچک و حتی روستاهای ویتنام دیده می شود. طراحی و محتوای این پوسترها هنوز بسیار تحت تاثیر حکومت است و به دلیل سانسوری که وجود دارد، موضوع های آنها بیشتر راجع به سواد، تنظیم خانواده و پرداخت مالیات است.

با این حال ویتنام یکی از معدود کشورهایی است که هنوز علامت داس و چکش کمونیستی در پوسترهایش استفاده می شود. ویتنام در حال تغییر و رشد سریع است. در ویتنام جدید پوسترهای غیردولتی از اشکال جدید هنر مثل ویدئو و چیدمان بهره می برد. با این همه بازگشت به شیوه سوسیالیستی (اجتماعی) هنوز در میان برخی طراحان معاصر رایج است.